

למידה בונה אדם
המזכירות הפדגוגית
אגף א' מורשת חברה ורוח

מדינת ישראל
משרד החינוך

יום שלישי ט"ז אלול תשפ"ה, 09/09/25

לכבוד,

מורי התני"ך בחינוך הממלכתי,

שלום רב,

בחינות הקיץ תשפ"ה, היו בסימן המיקוד בפרקי הלימוד ובחוקי המענה המיוחדים לתקופת הקורונה ותקופת המלחמה. עם ההנחיה להיבחנות חיצונית בתחום הדעת, כמות הנבחנים במועד זה עלתה בשיעור ניכר, אם כי עדיין לא הגענו לכמות הנבחנים טרום תקופת הקורונה. כך גם מספר שאלונים שהתווספו בעקבות כניסתו של הנתיב הגמיש לדרכי ההיבחנות.

עם סיום בדיקת בחינות הקיץ תשפ"ה, ברצוני לשתף אתכם בתוצאות ובהישגי התלמידים, ולהעלות מספר תובנות. התובנות נכתבו בתום תהליך ההערכה, ומאוסוף הדברים מצוותי ההערכה. כמו כן, הניתוח הסטטיסטי של השאלונים, שפך אור על הנתונים, חידד ואישש חלק ניכר מהתובנות אשר יובאו לפניכם. התובנות יסייעו בידכם במתן הדגשים והכוונה בתהליכי ההוראה, הלמידה וההערכה.

להלן הנתונים :

שאלון	שם השאלון	ציון
1261	2 יח"ל*	74.70
1264	עולים*	63.71
1262	30% משנה ואקסטרנים	72.52
1252	30% משנה אקסטרנים	57.00
1225	מבחן אבות וסיפורי יוסף	73.28
1215	מבחן התהוות האומה ונושא בחירה	-----
1224	מבחן אבות וסיפורי יוסף - עולים	69.14
1214	מבחן התהוות האומה ונושא בחירה - עולים	-----
1361	יחידות הגבר	70.82
1362	יחידות הגבר	79.86

	*ציון 70% בלבד.	
--	-----------------	--

תובנות כלליות :

במועד קיץ בחינות הבגרות עומדות בצל המיקוד וחוקי המענה המיוחדים לתקופה זו.

ניכר כי הלימוד של נושאי "האבות וסיפורי יוסף" ו"התהוות האומה", היה טוב וההישגים בשאלות אלה מעידות על כך. בנושא הבחירה הנבחר ביותר "חוק וחברה" ההישגים בו בינוניים ביותר. שאר נושאי הבחירה נבחרו על ידי מיעוט תלמידים וההישגים בהם נמוכים. בחירה בהם, לא תמיד משקפת למידה מעמיקה שלהם. תשובות התלמידים העידו על פערים בידע בהם.

התובנות המופיעות להלן (לא בסדר חשיבות) מתייחסות למועד קיץ 2025 בלבד. אלה מצטרפות ומתווספות לתובנות שפורסמו במועדים הקודמים.

- ההתמודדות עם המידע והתוכן בטקסט היא טובה וההישגים בהתאם. יחד עם זאת כאשר נדרשת התמודדות רחבה ומעמיקה של הטקסט המקראי, הבנה כוללת של הסיפור כולו, בסדר חשיבה גבוה, כאן ההישגים נמוכים יותר.
- בנושאי הבחירה חסר ידע על הרקע, הקשר והסוגיות המרכזיות העולות מפרקי הלימוד. בלעדי הידע הזה, לא ניתן לענות כראוי על השאלות.
- יש לחזור על מיומנות הלימוד של פרשנות מסורתית, מטרתה המבנה שלה, והמענה הניתן לקושי הכתוב בטקסט המקראי.
- יש לחזור על מיומנות ההשוואה על מטרתה והמסר העולה ממיומנות זו.
- יש לתת מקום בתהליכי הלמידה ללשון הציורית המופיעה בטקסט המקראי, ביטוייה ומטרת השימוש בה.
- סעיפי א' נועדו להפיק את המידע מהפסוקים הנדונים, וההישגים בכל סעיפי א' היו נאותים. סעיפי ב' וג' משמשים להבניית הידע ויש להכין את התלמידים לכך בדרכי ההוראה למידה שלנו. יש והם יעסקו בהבנה מעמיקה ורחבה של הסוגיות השונות, במיומנויות, בסדר חשיבה גבוה, בהשוואה ממקורות מקראיים וחוץ מקראיים, בפרשנות מסורתית ובקרתית ועוד. ראה במבנה הבחינה.
- לימוד הטקסט המקראי בכל אחד מנושאי הבחירה, אינו יכול להתמקד בטקסט המילולי בלבד. פרקי הנושאים השונים חייבים להילמד תוך כדי התייחסות לרקע, לעקרונות ולמאפיינים ייחודיים להם. דרישה זו, מחזקת את מקומו ותפקידו של המורה בתיווך חומרי הלימוד לתלמיד, וכל סיכום או תקציר כזה או אחר לא יתנו לכך מענה.
- מיומנות היישום של אמירה/טענה בפרק הלימוד דרושה חיזוק בתהליכי ההוראה והלמידה.
- מושגים ותפיסות ייחודיות למקרא כגון : קושי תיאולוגי, תפיסה תיאולוגית דתית אמונית, מדרש שם, תפיסת הגמול.

מדינת ישראל
משרד החינוך

למידה בונה אדם
המזכירות הפדגוגית
אגף א' מורשת חברה ורוח

שאלון 1261:

ניכר כי הנושאים "סיפורי אבות" ו"סיפורי יוסף", נלמדו ביסודיות ובהעמקה, ההישגים הגבוהים בשאלות אלה מעידים על כך. כך ניתן לומר לגבי "התהוות האומה".

מתוך נושאי הבחירה הנושא הנבחר ביותר למענה היה "חוק וחברה", והישגים בו היו בינוניים ביותר. שאר הנושאים נבחרו על ידי מיעוט תלמידים וההישגים בהם היו נמוכים. מלבד הנושא "ספרות החכמה הרהורים על החיים" בחרו מעט תלמידים יחד עם זאת ההישגים בו היו בינוניים.

שאלה 2

סעיף ג- הייתה דרישה להבנת סדר האירועים המופיעים בטקסט המקראי, וכיצד זה משרת את המטרה. דרישה זו משקפת הבנה רחבה יותר של המידע הכתוב בטקסט. עם הדרישה הזו היה מעט קושי.

שאלה 6 - שיבת ציון

סעיף א- על האירוע ההיסטורי העולה מהמידע מהפסוקים הנתונים לא הייתה בעיה בזיהוי המידע.

בסעיף ב – נדרשה הבנת הרקע בה נאמרת נבואתו של חגי. נדרש בשאלה להבין את הביקורת שמטיח הנביא בעם על אי בניית בית המקדש. ההישגים היו נמוכים מאוד.

כמו כן התמודדות עם פרשנות מסורתית וחיבור לביקורת של חגי על התנהלותם של שבי ציון, לקתה בחסר.

בסעיף ג - איתור המידע מפסוקים נתונים, ללא ידיעה של הרקע והסוגיות המרכזיות בו, לא היוויו בעיה וההישגים היו בינוניים.

שאלה 7- נביא ונבואה

ההישגים בנושא זה על כל סעיפיו, הנמוכים ביותר בכל הבחינה. אין אפשרות לענות על השאלות מבלי לדעת את הרקע לנבואת ושל ירמיהו הן מבחינת זמנו והן מבחינת הסוגיות המרכזיות בתקופה זו.

סעיף א- נדרש לדעת מהו האירוע ההיסטורי בנבואה זו בעימות מול חנניה בן עזור.

סעיף ב- היה קושי בהבנה על מה נסוב העימות בין חנניה בן עזור לירמיהו .

סעיף ג- היה קושי להבין את המעשים הסמליים בעימות בין שני הנביאים והמסרים לעם.

שאלה 8 - חוק וחברה

הנושא הנלמד ביותר בקרב תלמידינו ולכן הציפייה הייתה להישגים גבוהים בנושא זה ולא היא. מה גם שרוב השאלות עסקו בהבנה של הכתוב וצמודות טקסט. על אף זאת ההישגים היו בינוניים ביותר.

שאלה 9 מזמורי תהילים

מספר התלמידים הבוחרים את הנושא הזה היה מועט ביותר וההישגים בו היו נמוכים.

התמודדות התלמידים במענה על בשאלות בהם נדרש מידע הייתה סבירה. באותם הסעיפים בהם היה אמור לשקף הבנה רחבה יותר והקשר פרשני, כאן ההישגים היו נמוכים.

סעיף ב- היה קושי להסביר את הביטוי "כעיר שחברה לה יחדיו", מנקודות ראות שונות מבחינה דתית חברתית ולאומית.

סעיף ג- היה קושי בהתמודדות עם פרשנות מודרנית וליישמה בטקס המקראי.

שאלה 10- ספרות החכמה

היה קושי בהבנת המושג "תפיסת הגמול", האימננטיות לטקסט באיוב.

סעיף ג- זיהוי האמצעים הרטוריים והמסר המועבר באמצעותם נתקל בקושי שפגעה בהישגים בסעיף זה.

שאלה 11- קל"ן

סעיף ב- הפסוקים היו תחומים ומהם היה צריך להפיק מידע לאן שלח אלוהים את אליהו. היה קושי באיתור המידע הזה.

כמו כן השאלה על מהו הרעיון התיאולוגי וביטוי מתוך הפסוקים הנתונים, נתקל בקושי. למרות שנכתב מפורשות מהו רעיון תיאולוגי.

שאלון 1252

שאלה 2

סעיף 1- אי ידיעת המושג "מדרש שם" ומטרתו פגמה בהישגים.

סעיף ג- נראה קל אך התגלה כקשה בכל השאלון. התלמידים נשאל על השינויים שחלו בדורות הראשונים של האנושות בתחומים שונים. נדרשה כאן הבניית הידע ועם זה היה קושי.

שאלה 4-

סעיף א- מתוך התשובות ניכר כי פרק זה לא נלמד, והתלמידים ענו עליו בחוסר ידיעה והבנה בסיסית של התוכן.

שאלון 1361-

מעט מאד תלמידים בחרו לענות על שאלה 3 וההישגים בו היו נמוכים.

סעיף א- היה קושי ליישם את האמירה "כל הפוסל..." בהתנהגות ושל אבשלום. נראה כי התלמידים לא מכירים את האמירה.

סעיף ב- היה קושי בהבנת הנימוק האמוני והאסטרטגי בהחזרת הארון לירושלים. זו אמורה להיות למידה והבנה של התכנים מעבר לידע העולה מהפרקים השונים.

למידה בונה אדם
המזכירות הפדגוגית
אגף א' מורשת חברה ורוח

מדינת ישראל
משרד החינוך

שאלה 6-

סעיף ב- זיהוי מהי המילה המנחה, וכיצד באמצעותה ניתן לזהות את הנאמנות למלך נתקל בקושי רב.

שאלה 7-

סעיף ב- נדרשה הבניית הידע ויישומו בטקסט המקראי. ניכר כי הלימוד מתמקד במידע בלבד העולה מהטקסט ללא הבנה רחבה.

שאלון 1362-

התמודדות התלמידים עם שאלות בהם יש להפיק מידע העולה מהטקסט הייתה טובה. יחד עם זאת כאשר נדרשת הבניית הידע ההישגים כאן נמוכים יותר. יש לשים לב בתהליכי ההוראה והלמידה למיומנויות בסדר חשיבה גבוה.

אני תקווה שהנתונים והתובנות הללו, יחד עם הממצאים הנשלחים אליכם, יסייעו בידיכם לדייק ולכוון את דרכי הלי"ה בהתאם לצרכים בית ספרים נדרשים. צוות ההדרכה עומד לרשותכם ויסייע בכל שיידרש.

אתם מוזמנים ליצור עימי קשר ישיר, לכל שאלה ותהיה הנוגעת לבחינת הבגרות.

בברכה,

אלי-צני

מנהלת תחום דעת תנ"ך ממ'